

Posudek na diplomovou práci Kristýny Shonové „Náboženský život v jižních Čechách v období 1948 - 1989“.

Kristýna Shonová si zvolila za téma církevní dějiny v jednom z regionů – v jižních Čechách mezi léty 1948 až 1989. Svou práci založila na kombinaci dvou typů pramenů: archiválií a pramenů vzniklých na základě metody orální historie. Skupina narátorů je v jistém ohledu specifická – skládá se ze sedmi osob, jak katolických laiků, tak duchovních, což byl studentčin záměr s tím, že chtěla zkoumat duchovní život regionu v širších souvislostech, nikoli jen úzce vymezený svět kněží. Záměr vnímám velmi pozitivně, nicméně se sluší dodat, že spektrum narátorů (jejich omezený vzorek na příliš dlouhé období a spíše náhodný výběr) nedovolilo diplomantce plně naplnit vytčený cíl. U pramenů archivní provenience se nakonec studentka rozhodla nevyužít materiály z Archivu bezpečnostních složek a upřednostnit regionální archivy – studentkou byl Archiv bezpečnostních složek zhodnocen jako „ne příliš významný“ (s. 13) pro její výzkum, což by určitě stálo za širší rozvedení než toto konstatování.

V otázce existence sekundární literatury nebyl problém – církevní dějiny jsou populárním, často zpracovávaným tématem – problém tak mohl nastat spíše ve výběru vhodné literatury a její interpretaci (vyváženosti). Ačkoli sama autorka textu nezastává odtažitá stanoviska, ale je součástí věci se sympatiemi pro své narátory a spíše se opírá o literaturu vzniklou v lůně církevního prostředí, mám za to, že práce a rozbor sekundární literatury byl až na drobnosti vzhledem k zaměření poměrně relevantní, byť mohla mezi typy literatury více rozlišovat.

Text samotný je sepsán kvalitně. Studentka vhodně variovala získané prameny (především o ně se práce opírá) a výsledné podoby kapitol tak působí kompaktně – příkladem za všechny může být kapitola o *Pacem in terris*, v níž studentka prokázala jak schopnost orientovat se v obecnějším kontextu, tak vyzdvihnout zajímavé jednotlivosti a třeba i trochu – byť možná nevědomě – problematizovat převažující diskurs o dané věci.

Jako šťastnou volbu také považuji – jak se někdy děje – vřazení událostí po roce 1989. Postřehy kněží totiž ukazují, že pro výzkum nejnovějších dějin se tu mohou ukazovat zajímavá východiska a perspektivy.

Obecně lze konstatovat, že práci velmi prospívá, že Kristýna Shonová postupuje od obecného kontextu ke konkrétnu. Za velmi významnou – byť samozřejmě nijak novátorskou – považuji kapitolu o legislativě, která se týkala církevní problematiky. Tato kapitola celou diplomovou práci vhodně rámuje.

Problémem práce tak přes prokázanou znalost tématu, zajímavých zjištění a nalezení unikátních narátořů, kteří dodávají textu na plasticitě, zůstává nesoulad mezi příliš širokými závěry a omezeným vzorkem jak zpovídaných, tak zkoumaného materiálu. Z omezeného vzorku nelze odvozovat skálopevná tvrzení o obecných tendencích – ať už se týkají období po roce 1989 nebo Pacem in terris (tvrzení, která sama o sobě by ovšem měla být brány v potaz). Autorčiny zjištěné závěry jsou zajímavé, nicméně je nutné je chápat jen jako parciální vývody, které potřebují ověření v širším kvantitativním výzkumu.

Formální zvládnutí řemesla je v pořádku, nicméně co je kapitolou pro sebe je jazyková úroveň – text by si rozhodně zasloužil jazykovou revizi, protože v daném stavu úplně zbytečně přispívá k horšímu dojmu z četby.

Na závěr lze konstatovat, že přes některé nedostatky je předložená diplomová práce kvalitní a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením velmi dobře (2).

V Praze dne 7.9.2013

.....

PhDr. Přemysl Houda, PhD.